

zamo na orožne vaje, ne pa v aktivno službovanje.

Navodila.

Zaupniki Kmetske zveze!

Sedaj je prišel vaš čas, da pokažete, da ste vredni zaupanja ljudstva in vodstva stranke! Žrtvujte ta dva meseca in izvršujte vsesto naša navodila, ki vam jih dajemo v "Slovenskem Gospodarju" in po pošti, oziroma na shodih! Proč z brezbrinjnostjo in mlačnostjo!

Ali ste že imeli

sejo krajevnega odbora Kmetske zveze? Reklamirati bo treba! Reklamacijski čas traja samo 8 dni. Župan ga mora razglasiti na občinski deski in v nedeljo po službi božji pred cerkvijo! Kakor hitro se razglasiti, da je volilni imenik razpoložen in da se začne reklamacijska doba, tako isti dan sklicite sejo krajevnega odbora! V seji določite enega ali dva zaupnika, da takoj drugi dan prepišeta volilni imenik. Drugi ali gotovo tretji dan se zopet snidete k seji! Preglejte volilni imenik in napišite ter vložite reklamacije! Navodilo najdete v drugem članku današnjega "Gospodarja".

Ne zamudite niti minute — sicer bo prepezano.

Po vseh župnjah in po vseh občinah naj sklicejo organizacije Kmetske zveze seje, ozir. zaupne sestanke naših somišljenikov. Dnevni red teh sestankov: priprave za volitve v ustavodajno skupščino, pregled volilnih imenikov, reklamacije, agitacija, porazdelitev občin in vasi kot delokroge za posamezne zaupnike, zbiranje prispevkov za volilni sklad, določitev poročevalca, ki bo o vseh volilnih pripravak in važnejših dogodkih takoj obveščal tajništvo Kmetske zveze v Mariboru.

Radi shodev Kmetske zveze po okrajih in župnjah javljamo, da bo vodstvo stranke te dni izdelalo načrt za shode, tako da pridejo do 28. novembra na vrsto vsi okraji in vse župnije. Če imajo v kakih okrajih posebne želje radi dneva in kraja zberovanja, naj nam to takoj javijo. Prihodne dni bomo odvestili naše zaupnike po vseh župnjah o načrtu shodov. — Tajništvo K.Z.

Za vsako občino potrebuje tajništvo Kmetske zveze dva zanesljiva, ugledna in vztrajna volilca naše stranke kot predstavitelja kandidatne liste. Nujno pozivamo in prosimo vse krajevne organizacije in glavne zaupnike, da nam nemudoma za vsako občino naznamo imena takih mož ali mladeničev. Navedite natančno ime (krstno in priimek), stan, bivališče in hiš. št. dotičnika. Ta imena nam pošljete nemudoma, ko dobite ta list v roke. — Tajništvo Kmetske zveze v Mariboru.

Mladinska organizacija.

Zadnji letošnji dekliški tabor se vrši prihodno nedeljo, dne 3. oktobra t. l. na rožnivensko nedeljo

na Gori pri Št. Petru niže Maribora za spodnji del mariborske dekanije in Slovenske gorice. Spored bo sledi: Ob pol 10. uri se zberejo društva z zastavami — če mogoče — in drugi udeležniki pri cerkvi Sv. Petra, odkoder je potem procesija na Goro, kjer se bo vršila služba božja s slavnostno pridigo (g. P. Živortnik) in slovesno sv. mašo. Tako pa sv. opravilu zborovanje žen in deklet pri župnijski cerkvi. Govoré gg. dr. Capuder, prof. Bogovič ter nastopijo dekleta z govorom. Po zborovanju slovesne večernice. Žene! Mladenke! Zberite se v obilnem številu krog Marijinega praporja, ki vas pripelje k zmagi!

Dekliški shod na Stari gori pri Podsredci, dne 19. sept. je bil zopet razveseljiv pojav dekliškega zanimanja in življenja. Pred 23 leti, ko je bil tukaj zadnji shod, je bilo navzočih komaj par žensk, a danes na stotine zavedne, probujane ženske mladine iz vseh bližnjih in daljnjih župnij kozjanske in videmske dekanije. Celo daljni Sv. Tomaž pri Ormožu je poslal svojo zastopnico — Marijo Toplak, ki je prinesla pozdrave tamkajšnjih mladenk, družbenic, Orlje. Shoda se je udeležilo tudi nekaj — recimo socialist in ves moški svet, ki je prišel na Starogoro. Nekaj fantov je hotelo biti bolj "zabavnih",

pa so takoj utihnilo, ko se jih je krepko začrnilo. Pozdravni govor je imela Marija Škrbec iz Podsrede. Župnik Bosizza je govoril o pomenu, važnosti in pravičnosti ženske volilne pravice zversko-narodnega in gospodarsko-političnega stališča. Tudi pri državno-zborskih volitvah naj razvijejo žene in mladenke vse svoje agitatorično moč in spretnost. Nastopilo je skupno 14 mladenk z govorji in deklamacijami, nekatere prav z izbrano vsebino. Opomnimo, da je imela vsaka drug predmet, kakor, da bi se bile prej tvarino razdelile. Nastopile so: Jozefa Kodrin, Marija Bračun, Marija Simončič (Podsreda), Angela Stritib, Roza Zakrajšek (Pilštanj), Terezija Ursič, Neža Žgalin, Marija Dmajič (Pišece), Ana Hrušovar (Podčetrtek), Marija Lah, Terezija Klobasa (Sv. Peter pod Sv. gorami), Marija Gubenšek (Sv. Vid pri Planini). Učiteljica gdč. Kristinka iz Pilštanja je bodriла mladenke k vztrajnosti in požrtvovanosti pri narodnem delu. G. župnik Krohne je sklepno povdarjal željo, naj bi Stara gora pri Podsredi še mnogokrat videla tak veličasten dekliški dan, poln zlatih naukov in navduševalnih sklepov za trud in delo za blagor slovenskega ljudstva. Z mičnimi pesnicami in blagoslovom v veličastni cerkvi se je zaključil lep dekliški shod. Naj sledijo tudi dejanja!

Tedenske novice.

Verske šole in večorauk je odpravil! Liberalni minister Pribičević je za celo Vojvodino samovoljno odredil, da verske in občinske šole postanejo državna last in je v višjih razredih srednjih šol odpravil pouk v krščanskem nauku. Ta napad na vero in Cerkev je storil mož, kateremu so se hodili samostojni na kongresu v Beogradu začstkom avgusta klanjat!

Sameupravo hočemo glede finanč! Našega denarja naj gre v Beograd samo toliko, kolikor ga pride pri stroških za skupne zadeve na nas, ostali denar pa naj ostane v Sloveniji. Slovenija mora dobiti svoj pokrajinski zbor, ki naj edini določa o našem denarju in ga obrača za slovenske gospodarske in izobraževalne namene. Samostojni hočemo samo skupno vlado v Beogradu, ki naj bi slovensko ljudstvo usužnjava!

Prijateljem otrok in šoli! Novo šolsko leto se je pričelo ter zahteva od staršev šoloobveznih otrok precejšnje žrtve za obleko, obutev, šolske potrebščine itd. Osobito cene šolskim potrebščinam rastejo neprestano in mnogi starši ne vedo več, kako bi krili te velike izdatke. Zato pa se obrača tem potom mestni šolski svet na javnost, da pripomorejo prijatelji otrok in šole s prostovoljnimi denarnimi prispevki v nakup šolskih potrebščin za šolske otroke ubožnejših slojev. Blagohotni prispevki naj se blagovolijo oddati pri okrajnem glavarstvu v Mariboru, soba št. 16, I. nadstropje. Obenem se bo tudi znanim dobrotnikom in ljubiteljem otrok poslala pismena prošnja za omenjene prispevke ter jih naproša mestni šolski svet, da tudi sedaj pokažejo svoje zanimanje in svojo požrtvovanost za našo deco. Predsednik mestnega šolskega sveta: Dr. Lajnič.

Duhovniške spremembe. Č. g. Leopold Kolenc, župnik v Širjem, je imenovan za župnika v Kapelah. Za župnika v Čadramu je imenovan č. g. Ivan Razbornik, dosedaj župnik na Kebiju. Za provizorja v Jurklošter je imenovan č. g. Blaž Brdnik, kaplan na Pilštanju. Č. g. Jurij Cvetko, dosedaj župnik v Jurkloštru, je vsled bolshavosti prosil za vpokojitev!

† Nadučitelj J. Kotnik. V Selinci ob Dravi je dne 27. septembra zatisnil na veke svoje oči prezaslužni tamkajšnji mnogoletni nadučitelj v pokonu g. J. Kotnik. Rajni je bil vseskoz plemenitega in blagega značaja. Bil je vrgleden učitelj, zaveden Slovenec, vzoren vzgojitelj šolske mladine, veren katoličan ter odkritosčen in iskren prijatelj duhovštine. Njegovo plemenito srce ni poznalo nobenega sovraštva, vsled česar se o njem sme reči, da ni imel sovražnikov. Počivaj v miru, blagi pokojnik, rodbini pa naše iskreno sožalje.

Habjan in dr. Zabukšek zbežala. Dne 27. septembra bi se naj vršila v Mariboru porotna obravnavna proti uredniku "Slov. Gospodarja" Fr. Žebotu. V zadnjem trenotku pa sta Habjan in njegov zastopnik dr. Zabukšek vložila prošnjo za delegacijo drugega porotnega sodišča.

Popis vseh vojnih invalidov, vdov in sirot. Po-

verjeništvo za socialno skrb je razposlalo te dni vsem občinskim uradom tiskovine k naredbi za popis vseh vojnih invalidov, vdov in sirot. Ker se je razpošiljanje tiskovin vsled tehničnih ovir v tiskarni zakasnelo, se podaljša rok za predložitev izkazov do 5. oktobra t. l. Občinski uradi naj pospešijo izvršitev popisa z vso intenzivnostjo, da ne bo treba znova podaljševati določenega roka. Občinski uradi, ki bi slučajno ne dobili tiskovin do najkasneje 28. t. m., naj jih zahtevajo brzjavno pri invalidskem oddelku poverjeništva za socialno skrb v Ljubljani.

Črne koze (osepnice) se silno naglo razširjajo v makolski župniji. Kužna bolezen razsaja že cele mesece tako, da so okužene cele vasi, in se je pojavila tudi že v sosedni črešnjevski župniji. Prosimo zdravstvene oblasti, naj pomagajo revnemu ljudstvu ter store potrebne korake, da se razširjanje bolezni prepreči. Ljudstvo pa opozarjam, naj ne omajlovaže cepljenja zoper osepnice, kajti cepljenje je najvspenejše sredstvo zoper razširjanje te nevarne in nalezljive bolezni.

Gospodarstvo.

Naši poslanci za regulacijo rek in jesensko setev.

Poslanec Vesenjak je postal dva upita, enega na ministra poljoprivrede i vodo, drugega na ministra za prehrano.

Upit

na ministra poljoprivrede i vodo.

Gospod minister! Že v svojem prvem proračunskem govoru sem opozarjal, koliko škode trpi država in ljudstvo pri nas zaradi neurejenih rek in zaradi dejstva, da propadajo napol izvršene drage regulacijske naprave. Smaram za svojo dolžnost, da ponovno obračam Vašo pažnjo na sledeča dejstva: Drava upropača kulturno zemljo in preti s poginom naravnosti celim vasem v farah Št. Janž na Drav. polju, Sv. Marko in Sv. Marjeta (občina Muretine). Na prizadevanje moje in lokalnih upravnih faktorjev so upoštevani za najnajnejša dela krediti in ljudstvo samo hoče sodelovati ter žrtvovati delo in denar, da se reši pogibelji.

Na Pesnici so izvršena regulacijska dela z velikimi stroški v gornjem in spodnjem delu njenega toka. V srednjem delu pa so ali pričeta ali napol dovršena. Tako naprimjer v polit. občinah Moškanji, Mezgovci, Pacinje Dornava. Že pet let se na obstoječih napravah nič popravlja in docela in napol izvršeno regulacijsko delo popolnoma stoji, odnosno propada. Tudi ob Muri v Prekmurju je podobno.

Dobro vem, da ob sedanjem državnem finančnem stanju ni misliti na velika državna sistematska regulacijska dela in investicije, toda ravno tako se zavedam, da so manjša dela izvršljiva in z ozirom na državo in prizadeve neizogibno potrebna, zato si dovoljujem vprašati:

1. Ali se hočete o nujnosti in upravičenosti mojih zahtev ponucevati?

2. Ali hočete svojim uradom in organom ukazati, da s kreditom, dovoljenim za proračunsko leto 1920/21 izvršijo najnajnejše obrambne naprave ob Dravi in Muri ter poprave ob Pesnici?

Prosim za pismeni odgovor!

J. Vesenjak.

Upit

na ministra za prehrano.

V posebni spomenici in prošnji sem skupno s tovarišema dr. Hohnjecem in Pišekom opozoril na ogromno škodo, ki jo je napravila toča koncem junija po Dravskem polju in po Slov. goricah. Utemeljili smo potrebo in prosili izdatne pomoči posebej, za jesensko setev (pšenico, rž). Znano nam je, da so pokrajinske oblasti storile pač, kar je v njihovi moči in da so posebej vestno ocenili škodo. Ni pa nam znano, kaj je na našo kolkovanje prošlo in memorandum na pravil g. minister za prehrano.

Zato vprašam:

1. Ali je g. ministru za prehrano znano, kako nujno potrebna je državna pomoč pri nabavi pšenice in rži za setev v prizadetih krajih.

2. Kaj je g. minister ukrenil, da se tej potrebi zadosti? Opozorjam, da je sedaj prav skrajni čas. Prosim za pismeni odgovor. J. Vesenjak.

Znižajte carine na živino!

Hrvatska in Slavonija ima preveliko proizvodnjo živine, ravnotako Vojvodina in Slovenija, Bosna je imala dovolj. Srbija nima tistega števila živine, kakor je imela pred vojno. Za to gre politika poljedelskega in finančnega ministra očvidno na to, da se zapremoje in se nastavi za vsah izvoz živine visoka carina, da bi s tem padle cene in da bi bilo srbskemu tržnemu trstu omogočeno, nakupiti si živine. Ta načrt od srbškega in finančnega ministra je na skodo nad vsega vloženim pokrajinam in Srbiji ne bo nič koristil. Ko je znano je, da se vsaka opustošena dežela oskrbi le z na potrebejšim številom nove živine, nadaljnje razmnoževanje pa prepusti naravnemu priplodu, ker je to razmnoževanje cenejše in s tem racionalnejše. Srbija ima že za razmnoževanje potrebno število živine zaradi tega je ne bo nakupovala več pri nas, ampak bo gledala, da jo s priplodom razmnoži.

Ako hoče država nakupiti živino za Srbijo, naj hitro pride. Če ne pride, naj odpre moje, da more Slovenija in Hrvatska izvažati živino. Sedaj je čas, da si mi osvojimo tržaški trg, graški in znabiti semirinski, nekoliko tudi dunajski trg. Cez leto in dan bo to prepozno in tako bomo zopet morali kakor nekaj dana Srbija, iskati svojih tržišč v oddaljenih državah. Naše poslance prosimo, da z vsoso silo nastopijo, da se izvoz dovoli in carina zniža. Mi se posebno žudimo, da finančni minister dela tako politiko. Naše hrvatske in slovenske dežele imajo dvojno nadproizvodnjo: živine in lesa. Ako hoče finančni minister imeti vir dohodka, mora one artikle, ki so za prodajo in ki dajo ljudstvu denar, spraviti tudi na trg, ker tirlati visoke davke, a ljudstvu ne pomagati, da je za davke močno, se pravi državo ubijati!

Težno poročila o mariborskem živinskem sejmu 28. t. m. Na ta sejm je bilo priganih: 51

volov, 4 biki, 95 krav, 4 teleta in 12 konjev. Cene: tolsti voli 15—17 K 1 kg, drugovrstni voli 13—14 K, plemenski voli 11—12 K, tolste trave 15—16 K, srednjevrstne krave 13—14 K, krave za klobasaro 10 K, molzne krave 14 do 16 K, breje krave 16—18 K, biki 11—12 K, mlada živila 10—12 K, teleta 14—15 K. Kupljava je bila zelo živahnja. Klavno živilo so pokupili mariborski mesarji. Prodala bi se bila vsa živila, da ni prekinila sejmske barantije deževna ploha, ki se je vila krog poldne in enemočila sejm.

Kmetijski družbi se je posrečilo, skleniti podobo za večjo množino kajnit, ki ga bo oddajala v celih vagonih podružnicam. Cena se radi vedenih izprenemb voznih tarifov ne da natanko določiti, vendar se pa mora računati da bo 100 kg stalo v Ljubljani 100 do 120 K. Kajnit je v vagonih prosti naložen. — Kateri udje potražnice Maribor in okoliš žele kajnit, naj kočino nemudoma prijavijo v veletrgovini g. Zieglerja v Mariboru (Glavni trg) in za vsak met. stot. založijo 120 K. Načelstvo podružnice,

Hr. Žalec, 24. sept 1920. Mirno — oslabljene cene — 4000 — 4200 č K za 50 kg. — Nürnberg: Razpoloženje ugodnejše — čvrste cene — 2500 — 3200 M za 50 kg.

Sadjarji, pozor! Edini slovenaki trgovci, ki kupuje vsakovrstno sadje v vsaki množini v Sloveniji, je Rudolf Pevec v Mozirju v Sav. dolini. Več o tem v inseratnem delu lista.

Pojedelske stroje raznih vrst, kot: vitle, mlatilnice, žitne čistilne mline, sadne in grozdne mline, stiskalnike, pluge, reporeznice itd. ima v zalogi IV. Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45. Več o tem v inseratnem delu lista.

Pozor! Trgovci iz Srbije

kupi večjo množino tesanega lesa, lat ter desek, paralelno ter konično žaganih. Ponudbe z navedbo količine, dimenzij ter cen, glede desk za konično ter paralelno žaganih posebej in nakladalna postaja naj se pošljajo na poštni predal 54, Celje. 853

Pozor! Kupi se večja množina jabolčnih krhelj (posušenih jaboljk).

Ponudbe z navedbo količine ter cene franko vagon in nakladalne postaje na poštni predal 54, Celje. 854

Preda se!

Kdo si želi nabaviti pristno in znano haloško vine

so naj blagovni poslužiti "Prve halške trgovine v vino Ante Korenčak in drug pri Sv. Barbara v Halšah". 851

Zlata jama ob državni meji. Radi starosti prodam svoje 18 oralov obsegajoče posestvo z goštinstvo, veletrgovino s nadjem, skladišči in vsemi drugimi, moderno urejenimi trgovskimi in gospodarskimi prostori tik železniške postaje St. Ilj v Slov. gor. Ker se bo na tej toki našo države razvila bujna trgovina, bi bila moja posest zlata jama za vsakega podjetnika Slovenije. Vabilim kupce, da se oglašajo osebno ali pisorno. Ivan Polak, trgovec in gostilnik v St. Ilju v Slov. gor. 850

Suhé gebe lazeno s sencem, krasno ter vse druge delavnice priseljke kupuje trgovina s sencem Seyer & Kom., Ljubljana. 846

Pesede in jekleni plagi ima na raspolago Franc Vogrin, Gor. Volčina, p. Sv. Lenart v Slov. ger. 837

Rečke od ameriškega petroloja z zaboji vred kupuje vsake množino in po najvišji ceni: Anton Mečnik, veletrgovina, Celje, Glavni trg 8. 849

Naročajte naše liste!

Dopisi.

Iz Šmartna ob Dreti. Čuden vihar je bil dne 19. t. m. v Šmartnem. Prekučnil se je steber aše JDS stranke. Danes tič, jutri miš, tako itro so se zvrzili tisti preklicani voditelji, ki so tako verno prisegali na JDS in postali so samotjni, seveda po imenu. Ne čudimo se mladim eizkušenim politikom, marveč čudili bi se lahko, da so taki stari steber ala Zidarn in dr. tako označljivi. Je pač resnica, da z vsako stranko redno ti ljudje, da je ista le proti "farjam" in eri. Koj ne, lepa nevhaležnost, koliko se je crudila JDS, da je svojim zvestim članom dobila po "znižani" ceni sladkor, kornzo itd., da vhaležnost je plačilo tega sveta. Priča tega oraza je bil gen. pobočnik te stranke, ki je ritekel poslušat in na lastne oči se prepričati, da bodo njegovi verni člani res tako hitro posabilni na njegove dobre in vzvišeni njegov program — oh žalost, res, res zgubljena JDS in tako žalostno prečelo je moral sporočiti svojemu štabu v Gornjemgradu. Eno naj še pristavim. Najhujši priganjači JDS in sedaj Samostojne stranke so tisti, ki so iz knezeškofijskih gradiščnih gozdov obogateli, ali ni to tudi neke vrste nevhaležnost? O tem bomo še prihodnje poročali natančneje.

REPERTOIRE Slov. nar. glledališča v MARIBORU

V soboto, 2. oktobra: Hlapei. Ab. B-2.
V nedeljo, 3. oktobra: popoldne: Perceant može; zvezčer: Gospodična Josepha moja žena. Izv. abou. V torek, 5. oktobra: Narija Magdalena. Ab. A-3.
V sredo, 6. oktobra: Spanska muha. Izv. abou.

ZNANO JE!

da se v veletrgovini manufakturnega blaga
Karel-a Wirsche,
Maribor, Gospodarska ulica
dobiva vsakovrstno manufaktурно blago v
najnižji ceni izberi po najnižji ceni

Bakrene kotle
za žgenjekuhu
izdeluje po najnižji ceni
Lovrenc Temažič Maribor
SODNA ULICA 24. 852

OSKRBNIK (Wirtschafter) s štirimi ali tremi delavnimi močmi za poljedeljstvo, živilorejo in mlekarstvo
se sprejme
V OPEKARNI V LAJTERSBERGU. 818

Raznašalci
za fčja liste se sprejma proti dobermu zaslужku
CIRILOVA TISKARNA.

Hoceta kupiti po nizki ceni ??

Potem si oglejte veliko zaloge
čevljev
dokelenis (gamas) 701
oblek
perla

torbic za trg
potnih košar in raz.
galant. blaga ter

vrvi iz prave konoplje pri

Jakobu Lah, Maribor, Glavni trg štev. 2.

Protokol. **IVAN HAJNY MARIBOR**

Aleksandrova cesta 45, nasproti glavnemu kolodvoru, priprorča

cenjenim posestnikom svoja velika zaloge samo prusvratnih

POLJEDELJSKIM STROJEV

kot: vitle, mlatilnice za ročni pogon, na včas, žitne čistilne mline, trjerje, ali žitac od-

biralnike, slamoreznice, izvrstne sadne mline, grozdne mline, stiskalnike, koruzne robačke,

veje in tudi manjše, kakov slike, kakov reporezne, universale pluge, gasilne črpalki,

izvrstne pocinkane brzparilnike v velikosti 60 do 180 l. bakrene kotle, bakrene kotle za

črpanje kuhinj in stalne ter prevajajoče motorje. Priprorčam tudi izvrstne mlečne sentri,

fuge ali separatörje. Okvirni slamezne načre ter popravlja vsakovrstnih strojev. Postroba

črpanja in solidna. Na pismena vprašanja dajem odgovor.